

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัด พิษณุโลก โดยผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ที่เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 398 คนและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 260 คน ประกอบด้วย

1. โรงเรียนนครบางยางพิทยาคม
2. โรงเรียนบ่อโพธิ์วิทยา
3. โรงเรียนยางโกลนวิทยา
4. โรงเรียนนาบัววิทยา
5. โรงเรียนนครชุมพิทยารักษ์มังคลาภิเษก
6. โรงเรียนสวนเมี่ยงวิทยา
7. โรงเรียนคันไช้พิทยาคม
8. โรงเรียนดงประจำพิทยาคม
9. โรงเรียนวังมะด่านพิทยาคม
10. โรงเรียนชุมแสงสงคราม “อุตรคณาภิรักษ์อุปถัมภ์”

11. โรงเรียนเนินกุ่มวิทยา
12. โรงเรียนไทรย้อยพิทยาคม
13. โรงเรียนวังโพรงพิทยาคม
14. โรงเรียนหนองพระพิทยา
15. โรงเรียนเนินสะอาดพิทยาคม
16. โรงเรียนสฤษดีเสนา
17. โรงเรียนทรัพย์ไพรวลัยพิทยาคม
18. โรงเรียนบ้านกลางพิทยาคม
19. โรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษาศึกษา
20. โรงเรียนน้ำรินพิทยาคม
21. โรงเรียนดอนทองวิทยา
22. โรงเรียนบ้านกร่างพิทยาคม
23. โรงเรียนท่าทองพิทยาคม
24. โรงเรียนวังน้ำคู้ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 196 คนและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 155 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้ตารางกำหนดการสุ่มตัวอย่างประชากรของเครซี่และเมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคั้งนี้ เป็นแบบสอบถามบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาบทบาทการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงจากเครื่องมือของ สมชาย คำปลิว (2549) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามจริงมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามจริงน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตามจริงน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่นักการศึกษาและนักวิชาการที่รวบรวมไว้
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตของข้อคำถามและสร้างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษาค้นคว้า

3. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ตามผลการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษาและมีความสอดคล้องกับตัวแปรที่จะศึกษา ซึ่งใช้เป็นกรอบแนวคิดแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญดังรายนามต่อไปนี้

4.1 ดร.ฉลอง ชาตรูประชีวิน อาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนนคร

4.2 นายสมพงษ์ ราชวงศ์ ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ โรงเรียนชาติตระการวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

4.3 นายนายสุริยา จันทิมา ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ โรงเรียนนบววิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

4.4 นายสำเร็จ กิปัญญา ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ โรงเรียน วัดสนามไชย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3

4.5 นายอำนาจ ดินะมาตร ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ โรงเรียน วัดเขาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

5. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าตรงกันความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตรค่า IOC (Index of congruence)

5.1 นำข้อความคำถามและเนื้อหาของจุดประสงค์ของการสร้าง เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อความคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยามศัพท์

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยามศัพท์

-1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อความคำถามไม่มีความสอดคล้องกับค่านิยามศัพท์

5.2 รวบรวมสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแก้ไขและหาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of item – Objective Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ปรับปรุงและแก้ไข เพิ่มเติมตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้งให้ได้แบบสอบถาม ที่สมบูรณ์โดยมีผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.8 - 1

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูโรงเรียนชาติตระการวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต 39 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach 1971,p.160 อ้างใน พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์ .2540) เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 50 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. สถานศึกษารวบรวมส่งข้อมูลแบบสอบถาม คืนทางไปรษณีย์ และผู้ศึกษา เก็บข้อมูลคืนด้วยตนเอง
3. แบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วมีความสมบูรณ์ 330 ฉบับ ครูผู้สอน จำนวน 180 ฉบับ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.02
4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการแจกแจงความถี่และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นภาพรวมและรายด้าน โดยมีเกณฑ์แปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามตัวแปรซึ่งจำแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เป็นการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาโดยการทดสอบ (t – test Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย
  - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
  - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติทดสอบสมมติฐาน
  - การทดสอบค่าที (t – test Independent)